

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/70156,Uroczystosci-pogrzebowe-Abrahama-Izaaka-Segala.html>
02.05.2024, 15:49

Uroczystości pogrzebowe Abrahama Izaaka Segala

W niedzielę 28 kwietnia 2019 r. pochowany został w Izraelu Abraham Izaak Segal, ocalony z Holokaustu, zaangażowany w szerzenie wiedzy o udziale Polaków w ratowaniu Żydów podczas II wojny światowej

Ceremonia pogrzebowa odbyła się w kibucu Kirjat Ata pod Hajfą, miejscu zamieszkania Abrahama Segala. W uroczystości wzięli udział ambasador RP w Izraelu Marek Magierowski oraz wiceprezes Instytutu Pamięci Narodowej Mateusz Szpytma. Ambasador Magierowski odczytał list prezydenta RP Andrzeja Dudy do uczestników uroczystości pogrzebowej.

„Prawda o wiekach współistnienia na polskiej ziemi, o tragicznych losach naszych narodów podczas niemieckiej okupacji, o Zagładzie i o heroizmie tych, którzy z narażeniem życia pomagali swoim żydowskim współobywatelom i sąsiadom, jest fundamentem, na którym winniśmy budować naszą przyszłość. Abraham Segal był propagatorem tego przesłania dla przyszłych pokoleń” – napisał w liście prezydent Andrzej Duda.

Uroczystości pogrzebowe Abrahama Izaaka Segala - Izrael, 28 kwietnia 2019

Uroczystości pogrzebowe Abrahama Izaaka Segala - Izrael, 28 kwietnia 2019

Uroczystości pogrzebowe Abrahama Izaaka Segala - Izrael, 28 kwietnia 2019

* * *

Abraham Izaak Segal urodził się 30 maja 1930 roku w Łańcucie. Przez pierwszy okres okupacji wraz z rodziną przebywał w różnych miejscach okupowanej Polski. W 1943 roku, podczas likwidacji przez Niemców gett żydowskich na Kresach Wschodnich, rozstrzelani zostali rodzice Abrahama oraz jego brat Michał. Abraham stracił wówczas całą najbliższą rodzinę. Ocalał i przeżył wojnę dzięki pomocy rodzin z Podkarpacia.

Najpierw ukrywał się w Krzemienicy u Antoniego i Anny Skrobaczów, przyjaciół swoich dziadków, którzy nauczyli go, jak zachowywać się, aby nie ujawnić swojego pochodzenia. Nie mogąc go dalej ukrywać, Skrobaczowie zalecili szukanie pracy w sąsiedniej Markowej. Tam został zatrudniony przez Jana i Helenę Cwynarów, którzy wraz z córkami Czesławą i Marią prowadzili gospodarstwo rolne.

W Markowej nie przyznał się, że jest Żydem. Jako sierota, który stracił rodziców podczas wojny, od lata 1943 roku aż do wkroczenia Armii Czerwonej w sierpniu 1944 roku pracował w gospodarstwie Cwynarów pod nazwiskiem Roman Kaliszewski. Gospodarze zdawali sobie sprawę z jego prawdziwego pochodzenia. Mimo iż Niemcy 24 marca 1944 roku zamordowali w tej wsi za ukrywanie Żydów rodzinę Ulmów, Cwynarowie, choć groziła im śmierć, nadal ukrywali żydowskiego chłopca, którego bardzo polubili, a nawet zamierzali adoptować. Segal był jednym z 21 Żydów uratowanych przez mieszkańców Markowej.

W końcu 1946 roku, po krótkim pobycie w Pradze, Abraham Segal wyjechał do Palestyny. Pierwsze lata spędził w kibucu. Założył rodzinę i wychował trójkę dzieci. Mieszkał w pobliżu Hajfy.

W 1995 roku zdecydował się odwiedzić Polskę, a szczególnie rodziny, które ukrywały go podczas wojny. W 2004 roku był gościem podczas uroczystego odsłonięcia pomnika rodziny Ulmów w Markowej. Jego wystąpienie podczas tej uroczystości, w którym dziękował Polakom za ratowanie Żydów, odbiło się szerokim echem w mediach. Postanowił wówczas, że będzie jak najszerzej propagował w Izraelu wiedzę o tym, jak wielu Polaków ratowało Żydów i ilu z nich zostało za to zamordowanych przez Niemców.

Segal nie krył swojej wdzięczności dla Polaków i razem z rodziną upowszechniał wśród kolejnych pokoleń Izraelczyków wiedzę o okupacji niemieckiej. W wielu środowiskach w Izraelu, m.in. w szkołach opowiadał o Markowej i heroicznej postawie rodziny Ulmów oraz innych mieszkańców ratujących Żydów. Udzielił licznych wywiadów izraelskim i polskim mediom. W dużej mierze to dzięki jego zaangażowaniu do Markowej przybywają Żydzi, modlą się na grobie i pod pomnikiem Ulmów oraz wspominają przypadki ratowania Żydów.

Abraham Segal starał się, by do Markowej przyjechała cała jego rodzina. Polskę pokazał wszystkim dzieciom i większości wnuków. Do wyjazdu namówił swoją synową Tamar Segal,

która jako wicedyrektorka liceum w Jerozolimie w lipcu 2015 roku przyjechała do Polski z prawie 200 uczniami. Dzięki Segalowi grupa ta spotkała się z młodzieżą uczącą się w gimnazjum w Markowej. Jego rodzina wzięła udział w otwarciu Muzeum Polaków Ratujących Żydów podczas II wojny światowej im. Rodziny Ulmów, a podczas uroczystości odtworzono skierowane do uczestników przesłanie Segala.

W 2016 roku prezydent Andrzej Duda odznaczył Segala Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi RP. Odznaczenie przyznano za zasługi w pielęgnowaniu pamięci i upowszechnianiu wiedzy o Polakach ratujących Żydów oraz zaangażowanie w tworzenie Muzeum im. Rodziny Ulmów. Uroczystość wręczenia odznaczenia odbyła się, ze względu na chorobę Abrahama Segala, dwa lata później w jego domu pod Hajfą. Aktu dekoracji dokonał wiceprezes Instytutu Pamięi Narodowej dr Mateusz Szpytma, współpomysłodawca Muzeum Ulmów i jego były szef.

Abraham Segal zmarł 26 kwietnia 2019 r.

Abraham Segal (z prawej) i Michał Skrobacz przy grobie Anny i Antoniego Skrobaczów, u których Segal ukrywał się w czasie wojny

Abraham Segal na budowie Muzeum im. Rodziny Ulmów w Markowej (2015). Fot. Mateusz Szpytma

Abraham Segal odbiera Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi RP z rąk wiceprezesa IPN Mateusza Szpytmy (fot. Katarzyna Ratajczak-Sowa)